

De Praatvogel

December 2020

De nieuwe Wijkbewoners arriveren

Foto: Lydia Sterrenberg

In dit nummer onder meer:

Omgevingsmanager Tamara Weber stelt zich voor
Het Circulair Warenhuis aan de Nachtegaallaan
Alles over vinken vangen

De Praatvogel is het blad voor en door Vogelwijkers en wordt gefinancierd/ uitgegeven door de Stichting Wijkcomité Vogelwijk. De Praatvogel komt 4 maal per jaar uit. Auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun inbreng en teksten. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden kopij in te korten of niet te plaatsen. De auteursrichtlijnen vindt u op onze website:
<http://leiden.vogelwijk.nl>

Bijdragen/ingezonden stukken door wijkbewoners worden enorm op prijs gesteld. Deze kunnen worden gestuurd naar redactie@vogelwijk.nl. De deadline voor het insturen van tekst voor de komende Praatvogel is:
12 April 2020

Wilt u een *advertentie* plaatsen? Informatie valt in te winnen bij de penningmeester van het Wijkcomité: penningmeester@vogelwijk.nl

De Praatvogel is ook in kleur te lezen via:
<http://leiden.vogelwijk.nl>

Foto's staan op internet en kun je bekijken via:
www.picasaweb.com/Praatvogel

Redactie Praatvogel

Rutger Hagen	redactie@vogelwijk.nl
Cees Meijer	rutger.hagen@gmail.com
Mark Peerdeman	secretaris@vogelwijk.nl
	markpeerdeman@hotmail.com

Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Voorzitter	Mark Peerdeman	markpeerdeman@hotmail.com	
Secretaris	Cees Meijer	secretaris@vogelwijk.nl	06-50262835
Penningmeester	Edward Iemenschot	penningmeester@vogelwijk.nl	06-29536107
	Thera Stam	fam.r.d.stam@casema.nl	071-5153040
	Dick de Vos	dickdevos@me.com	06-22247597

Belangrijke contactgegevens

- ❖ Wijkagent Harold Kroep
0900-8844
harold.kroep@politie.nl
- ❖ buitengewoon opsporingsambtenaar Leiden Noord, Afdeling Handhaving
Openbare Ruimte Maurits Schouwenaar
www.leiden.nl/melding
- ❖ Gemeente Leiden Servicepunt woonomgeving (incl. grofvuil, containers)
14071 of www.verbeterdebuurt.nl
- ❖ Vogelnetwerk
vogelnetwerk@vogelwijk.nl voor burenhulp
- ❖ Sociaal Wijkteam, voor zorgvragen
071-5164904 swtnoord@leiden.nl
- ❖ Wijkambassadeur Energie, Yung Lie
yunglie8@gmail.com

Illustratie Arie Andeweg

INHOUD

Praatvogel December 2020

- ❖ Voorwoord
- ❖ Mededelingen en oproepjes
- ❖ Parkeren in Leiden
- ❖ Isoleren in 'het Witte Huis'
- ❖ Circulair Warenhuis
- ❖ Vinken vangen
- ❖ Vreemde Vogels
- ❖ De Hofjes pre-Reformatie deel II
- ❖ Wist u dat...
- ❖ Agenda
- ❖ Praatvogel Poëzie

serviceflat **SCHOUWENHOVE**

**Vorstelijk wonen
aan de rand van Leiden**

**Veilig, zorgeloos en comfortabel wonen in
het hart van de Randstad, met alle service
en voorzieningen onder handbereik.**

- › Eigentijdse, ruime huurappartementen
- › Zelfstandig en beschermd wonen
- › Privacy én sociale activiteiten
- › Wonen inclusief service vanaf € 1.971,-

Nu te huur: comfortabele appartementen voor senioren

www.schouwenhove.nl

T 071 - 531 20 21

Voorwoord

Alweer de vierde Praatvogel dit jaar, Sinterklaas is terug naar Spanje en we maken ons op om 2020 uit te zwaaien. Uitgebreide beschouwingen over het afgelopen jaar zullen je waarschijnlijk in de komende weken via de media links en rechts om de oren vliegen: die zul je hier niet lezen. Wij houden onze focus op de wijk, zoals altijd. En gelukkig zit de wijk niet stil en de Praatvogel is weer net zo dik als anders!

Welkom aan nieuwe wijkbewoners

De eerste van de 87 nieuwe appartementen in Nieuweroord zijn nu bewoond. De andere volgen binnenkort. Graag heet ik de nieuwe bewoners van harte welkom in onze mooie Vogelwijk. We houden jullie met deze Praatvogel, maar ook met andere communicatiemiddelen, voortaan op de hoogte van het wel en wee van de wijk, het Wijkcomité en het bewonersinitiatief stichting Vogelwijk Energiezuinig. Meer weten? Stuur een mailtje naar de secretaris van het Wijkcomité: secretaris@vogelwijk.nl

Ik hoop jullie snel te mogen ontmoeten!

Herinrichting en rioolwerkzaamheden

De voorlichtingsavond over de komende rioolwerkzaamheden en herinrichting, georganiseerd door de gemeente in november, was drukbezocht. Op de avond kon je direct in gesprek gaan met de projectmedewerkers- en leiding. Met behulp van grote posters en presentatiemateriaal maakten zij de schetsontwerpen duidelijk, konden ze vragen beantwoorden en terugkoppeling vanuit de wijk verzamelen. Er waren zelfs speciale 'antwoordkaartjes' voor aanwezig, waarop je je mening desgewenst anoniem kwijt kon.

Voor dit project is nu zelfs door de gemeente een speciale omgevingsmanager aangesteld als aanspreekpunt voor de wijk. Tamara Weber zal zich in dit nummer van de Praatvogel aan u introduceren en haar rol toelichten. Neem vooral contact met haar op als je specifieke vragen hebt over het project.

Vogelwijk Energiezuinig

In de afgelopen tijd heeft Vogelwijk Energiezuinig een expertonderzoek laten uitvoeren over de mogelijkheden voor energiebesparing en verduurzaming in samenhang met de herinrichting. Meer informatie hierover vind je in deze Praatvogel.

Mocht je trouwens binnen de wijk met wat medebewoners leuke initiatieven willen ontplooiën die leiden tot een duurzamer wijk, neem dan vooral contact op met Vogelwijk Energiezuinig! VE heeft erg veel kennis, ervaring en contacten op dit gebied die misschien kunnen bijdragen. Samen is vaak makkelijker dan alleen. Kijk even op de website van de VE www.energiezuinig.vogelwijk.nl of stuur een mailtje naar: energiezuinig@vogelwijk.nl

Nieuwjaarsborrel

Helaas moeten we na de jaarvergadering, het wijkfeest en de opruimactie, nu ook de nieuwjaarsreceptie dit jaar laten vervallen. De huidige coronamaatregelen laten het helaas niet toe. Het doen van voorspellingen over het komend jaar lijkt me door deze maatregelen ook onmogelijk, we weten gewoon niet wanneer we elkaar weer kunnen zien. Jaarvergadering? Wijkfeest?

Maar dat zal me hoe dan ook niet verhinderen de wens te uiten dat het komende jaar voor iedereen geleefd mag worden in maximale gezondheid en geluk, met geliefden zo dicht mogelijk in de buurt als dat kan of als dat nodig is!

Mark Peerdeman

Voorzitter Stichting Wijkcomité Vogelwijk

Mededelingen en Oproepjes

Vlaggen in Leiden

Heel veel wijkgenoten vlaggen op de feestdagen 27 april en 5 mei en laten de Nationale driekleur halfstok hangen tijdens de Dodenherdenking op 4 mei. De Leidse vlag wordt dan weer gebruikt om het Leids ontzet mee te vieren. Toch zijn er naast deze dagen nog veel meer momenten waarop u de vlag kunt laten wapperen. Leiden kent namelijk nog heel wat meer hoogtijdagen en treurige gebeurtenissen, de, zeker in deze tijd, gevierd of herdacht mogen worden. Hieronder vindt u een overzicht voor het aankomende kwartaal:

12 januari: halfstok:

(1807): de ramp met het kruitschip aan der Steenshuur in Leiden. Nooit eerder zo'n ramp in Nederland geweest, met 151 doden.

8 februari: in volle glorie:

de oprichtingsverjaardag van onze universiteit (1575), de oudste van Nederland.

12 februari: halfstok:

de stadhuisbrand van 1929 (er zijn filmpjes van te zien via de website van de Historische Vereniging Oud Leiden) Alleen de Breestraatgevel is gerenoveerd, zodat wij nu nog steeds de langste renaissancegevel van Nederland hebben.

5 maart: halfstok:

de toren van de Pieterskerk stortte in (1512): De domtoren van Utrecht is nu met 112,5m de hoogste in Nederland, maar was net iets korter dan de 113m van onze Pieter.

17 maart: halfstok:

de ontruiming en deportatie van het Joodse weeshuis in de Roodenburgerstraat (1943) Geen kind bleef gespaard.

24 maart: in volle glorie:

verjaardag van de oudste Hortus Botanicus (1590) in Nederland, met Herman Boerhaave als 1e directeur.

Theo Gijzenij

Sinterklaas in de Speeltuin

De Vogelwijk is een van de favoriete plekken van Sinterklaas om zijn verjaardag te vieren. Elk jaar komt de man naar de Speeltuin om te genieten van Pieten en kinderen die samen dansen en zingen. Vaak krijgt hij ook tekeningen.

Dit jaar moest alles natuurlijk een beetje anders geregeld worden. Sint en Pieten waren al vroeg in de dag neergestreken in de speeltuin en ontvingen kleine groepjes kinderen. Het was bijna alsof Sinterklaas privéauditie hield! De Pieten hadden flink wat strooigoed bij zich, deden aanstekelijke en professioneel uitziende dansjes. Iedereen mocht met Sint en Pieten op de foto. Bovendien kreeg na afloop elk kind een leuk kadootje mee van de Sint. Kortom, ook dit jaar was het feest weer zeer geslaagd.

Mark Peerdeman

Participatietraject Houtkwartier van start

De gemeente heeft op 10 december een publiek participatietraject gestart om bij te dragen aan het Masterplan Verkeer voor het Houtkwartier. Deze stap is de vervolgstap op een inventarisatie die van de zomer plaatsvond rondom de verkeersknelpunten en mogelijke oplossingen in het Houtkwartier.

Omdat de Vogelwijk grenst aan het Houtkwartier nemen veel bewoners van de Vogelwijk deel aan het verkeer binnen deze wijk. Veel scholen bevinden zich hier, en een deel van de Rijnsburgerweg en de Posthofrotonde maken ook deel uit van deze wijk, alhoewel deze laatste twee buiten het plan vallen. Het kan echter ook voor u relevant zijn hoe deze verkeerssituatie zich in de toekomst ontwikkelt. Het kan dus geen kwaad nu alvast uw mening te geven.

De inventarisatie die deze zomer is gemaakt is nu uitgewerkt op wijk- en straatniveau in een Concept Masterplan Verkeer Houtkwartier. U kunt hier tot en met 10 januari uw reactie op geven. De gemeente is benieuwd naar uw reactie. Meedoen is eenvoudig: ga naar:

<https://doemee.leiden.nl/nl-NL/folders/houtkwartier>

en volg de aanwijzingen

Redactie

Momenteel geen plannen voor glasvezel

Naar aanleiding van enkele vragen die het wijkcomité ontving over een eventuele aanleg van glasvezel in de wijk 'omdat de straten toch open moeten' hebben we bij de gemeente nagevraagd of er plannen in deze richting bestaan.

Op dit moment zijn er geen plannen om glasvezel mee te nemen in het project. Dit wordt ook niet gedaan in de andere wijken waar rioolvervangingsprojecten lopen of gepland worden. Er ligt op dit moment geen initiatief bij de gemeente of de betreffende nutsbedrijven om dit daadwerkelijk op te starten. In principe lijkt het erop dat Leiden wel wil verglazen maar deze beslissingen liggen op politiek niveau.

Optie is dat als er bewoners zijn die heel graag glasvezel willen, ze samen met gelijkgestemden proberen draagvlak in de wijk te vinden om vervolgens een burgerinitiatief te starten om deze grote wens aan de gemeente kenbaar te maken.

Wijkcomité

Isoleren in 'het Witte Huis'

Cees Meijer

Hans van der Stok (57) woont samen met Mirella Boerstra in wat waarschijnlijk het bekendste huis van de Vogelwijk is, het witte huis op Nachtegaallaan 1. Ze zijn hier ruim drie jaar geleden komen wonen, toen hun vorige woning te groot werd, omdat hun zoon en dochter het huis uitgingen. Meteen nadat ze het huis hadden gekocht, heeft Hans het samen met Mirella, zijn kinderen en een paar vrienden rigoureus aangepakt, want er was langere tijd vrijwel niets aan gedaan.

Ze zochten een leuk huis met veel woonruimte en minder slaapkamers toen mevrouw Iskander de woning aan de Nachtegaallaan te koop zette. Ze vielen meteen voor het unieke huis op die bijzondere plek. Het was het eerste huis in de Vogelwijk en is vermoedelijk rond 1915 gebouwd als kwekerswoning. Ook heeft er nog een wasserij in het pand gezeten.

Hans van der Stok voor zijn Witte Huis

Vrijwel alles is wel door hun handen gegaan. Alleen voor het dak, de keuken, wc en badkamer is een aannemer ingeschakeld. Het huis was bouwkundig gezien niet slecht, maar het heeft geen spouwmuren, de keuken en de badkamer waren zwaar verouderd en de dakpannen moesten worden vervangen. Ze wilden het huis moderniseren, maar de structuur intact laten. Ze hebben de klus grotendeels in drie maanden geklaard.

Schapevool

Toen de pannen eraf gingen, bleek dat het al vele jaren moest hebben gelekt, want het hout eronder was behoorlijk aangetast. Omdat het dak toch moest worden aangepakt, heeft Hans het meteen laten isoleren met een 19-laags Xlaine folie met schapevool. Het dak kwam daardoor twee centimeter hoger te liggen, waarvoor tot zijn verbazing een vergunning moest worden afgegeven.

Ook het dakleer van het platte dak boven zijn keuken en de hal moest worden vervangen en ook dat dak is meteen geïsoleerd. Datzelfde geldt voor alle buitenwanden. Daar zit de folie op rachsels met daarvoor gipsplaten als een voorzetwand.

De vele ramen die in het pand zitten, bestonden doorgaans uit dubbelglas, maar waren al dertig jaar oud en de meeste lekten. Hij heeft intussen tweederde vervangen voor HR++glas.

Op de eerste verdieping heeft hij een vliering met balkenvloer gemaakt op de dragende constructie. Een enorme oppervlakte van twaalf bij drie, die behoorlijk bijdraagt aan de verminderde stookkosten, want ook deze vloer is geïsoleerd.

Het huis heeft geen kruipruimte, want meteen onder de woonkamervloer ligt een betonnen plaat. Waarom weet Hans niet, maar de oorspronkelijke vloerbalken zijn eruit gehaald waardoor vloerisolatie niet aan de orde is. Maar, zoals veel woningen in de Vogelwijk, ligt het huis op een oude strandwal waardoor de ondergrond uit droog zand bestaat.

Enorme boom aan de zuidoostkant

In de jaren tachtig of negentig is er een mooie grote serre aan het huis gebouwd. Daarop liggen kunststof kanaalplaten die Hans wil vervangen door driedubbel glas. Het liefst had hij er transparante zonnecellen op laten leggen, maar door ziekte van de aannemer is het de vraag of dat gaat lukken. Verder onderzoekt Hans waar nog zonnepanelen kunnen komen. Door de constructie van het dak is dat helaas wat ingewikkeld én er staat een enorme boom voor de zuidoostkant van het huis. De voorzieningen liggen er al wel, evenals voor het inductiekoken.

Onlangs moest zijn CV-ketel vernieuwd, nadat hij eerst had uitgezocht of erop korte geen andere mogelijkheden waren. Hij denkt dat in de nabije toekomst een combinatie met een hybride warmtepomp de oplossing voor zijn huis is.

Hans vindt Vogelwijk Energiezuinig een hartstikke goed initiatief en hij doet ook mee aan de themagroep die zich buigt over de warmtepomp. Ook is Hans betrokken geweest bij de onderzoeksopdracht van Greenvis: Wat is voor de wijk de beste energieoplossing? Er zijn verschillende opties, zowel individueel als collectief en eventueel in combinatie met de vervanging van de riolering. Zelf denkt hij dat eenduidige oplossingen lastig zijn. *"Ik denk aan groen gas en de inzet van een hybride warmtepomp bij je (bestaande) cv-ketel. Of een warmtenet in deze wijk een reële optie wordt betwijfel ik. We moeten de bewoners zelf keuzes laten maken, dat kan ook stapsgewijs. Niet alles hoeft in één keer. Mensen moeten eventueel ook later kunnen aansluiten"*, zegt Hans.

Tenslotte

De vorige bewoners verstookten tweemaal zoveel gas als de familie Van der Stok. Er zat een CV in het huis toen Mirella en Hans het kochten. Waarschijnlijk stonden er daarvoor overal gaskachels, waarvan moet gezegd dat de afgedopte gasleidingen hier en daar lekten.

Parkeren in Leiden

Gemeente Leiden

Leiden wil haar groeiende stad leefbaar, duurzaam en bereikbaar houden. In onder meer de Parkeervisie staan maatregelen die hier een bijdrage aan leveren. Deze week heeft het college aangekondigd de eerste concrete maatregelen uit de Parkeervisie begin 2021 in te voeren.

De belangrijkste wijzigingen

Tegelijk worden aanbevelingen uit de Evaluatie Betaald Parkeren (2017) gerealiseerd. Dit betekent onder meer uitbreiding van de werknemers- en zorgparkeervergunning, aanpassing van de bewonersparkeervergunningen hogere parkeertarieven. Hiermee wordt schoon vervoer gestimuleerd en ruimte in de stad gemaakt voor wonen, groen en recreatie.

Werknemers, zorgprofessionals en mantelzorgers

Het aantal werknemersvergunningen wordt uitgebreid, zodat bedrijven en instellingen zoals scholen en ziekenhuizen meer werknemers kunnen werven die de auto voor woon-werkverkeer moeten gebruiken. Ook worden de aangewezen straten en terreinen voor de werknemers-vergunning losgelaten. Dit was de expliciete wens van bedrijven bij de evaluatie in 2017, na de invoering van betaald parkeren in de wijken rondom het centrum. De parkeervergunning voor zorgprofessionals wordt uitgebreid naar dierenartsen, zzp-ers in de zorg en zorgprofessionals van buiten Leiden. De mantelzorgvergunning wordt uitgebreid van 6 naar 12 maanden.

Parkeerdruk niet verder omhoog

Om de stad leefbaar en bereikbaar te houden, moet de verdere groei van het autoparkeren worden afgeremd. Bij nieuwbouw en functiewijziging van een gebouw kunnen nieuwe bewoners straks mogelijk geen bewoners-, bezoekers- en deel-autoparkeervergunning aanvragen. Hiermee wordt gebruik van parkeren op eigen terrein en de keuze voor schoon vervoer, zoals fiets en openbaar vervoer, gestimuleerd. Bovendien wordt een hogere parkeerdruk in de directe omgeving tegengegaan.

Een andere maatregel is het afschaffen van de 2de (in zone A) en 3de (zone B) bewonersparkeervergunning voor nieuwe bewoners. Voor de huidige vergunninghouders in het centrum en de wijken eromheen verandert er ook iets: hun 2de en 3de bewonersparkeervergunningen worden flink duurder. Het college wil dat bewoners eerder kiezen voor schoon vervoer. Daarom worden de extra inkomsten ook gebruikt voor meer en betere fietsroutes, fietsenstallingen in het centrum en de wijken, elektrisch rijden en de deelauto. De hogere parkeertarieven op straat en in de parkeergarages worden hier ook voor ingezet.

De gemeenteraad aan zet en vervolg

Voor het uitvoeren van de concrete maatregelen is aanpassing van de parkeerverordening en parkeerbelastingverordening noodzakelijk. Hier vergadert de gemeenteraad in december over. In de loop van 2021 volgen meer concrete maatregelen uit de Parkeervisie, zoals uitbreiding tijden betaald parkeren, in het centrum uitsluitend vergunninghouderplaatsen met enkele uitzonderingen bij winkelstraten, en meer bezoekersuren bij de bezoekersparkeervergunning.

De stichting Vogelwijk Energiezuinig plaatst in iedere editie van de Praatvogel een advertorial. Dit is een betaalde advertentie in de vorm van een redactioneel artikel. Hiermee hoopt Vogelwijk Energiezuinig alle bewoners in de wijk te bereiken. Deze advertentie is mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de provincie Zuid-Holland.

Wil je meer weten, abonneer je dan op onze digitale Nieuwsbrief door een e-mail te sturen naar: energiezuinig@vogelwijk.nl. De Nieuwsbrief verschijnt circa 6x per jaar.

Of breng eens een bezoekje aan onze website: <https://energiezuinig.vogelwijk.nl>. Daar staat meer nieuws, heel veel tips en allerlei andere wetenswaardigheden over de energietransitie in onze wijk en de energiebesparende maatregelen die je als bewoner kunt nemen.

Onderzoek warmteopties Vogelwijk

Zoals bekend heeft Greenvis van *Vogelwijk Energiezuinig* de opdracht gekregen om onderzoek te doen naar de meest geschikte warmteopties voor de Vogelwijk.

Voor het verduurzamen van de warmtevoorziening in de Vogelwijk zijn verschillende opties in kaart gebracht. Denk aan collectieve, semicollectieve of individuele oplossingen. Omdat de warmtevraag per woningtype verschilt, is de wijk grofweg in drieën gedeeld: nieuwbouw, oudbouw en het Van Eijsingapark.

We hadden gehoopt het rapport nog eind dit jaar te kunnen presenteren aan alle wijkbewoners. Helaas is dat - ondanks al onze inspanningen - (nog) niet gelukt.

De energietransitie is in het algemeen complexe materie. Vooral het kostenverhaal blijkt keer op keer zeer ingewikkeld, zelfs voor de experts op dit gebied. De wereld om ons heen is voortdurend in beweging en daarmee veranderen ook de uitgangspunten bij het maken van berekeningen voor alternatieve warmtevoorzieningen. De geprognosticeerde kosten voor de verschillende warmteopties zijn op dit moment nog onvolledig en onvoldoende onderbouwd. Dat betekent dat de resultaten van het onderzoek door Greenvis niet inzichtelijk genoeg zijn om te presenteren aan de wijkbewoners. In overleg met Greenvis beraden we ons op de verdere gang van zaken en houden jullie hiervan uiteraard op de hoogte.

Wat weten we inmiddels?

- Mede op basis van praktijkervaringen weten we zeker dat het niet loont om de geplande rioolvernieuwing in 2021 te combineren met de aanleg van een warmtenet. Bovendien is er de komende jaren geen warmte beschikbaar vanuit de energiecentrale aan de Langegracht om meer huizen aan te sluiten op een warmtenet. De aanleg van een warmteleiding naar Leiden met industriële restwarmte uit de Rotterdamse haven is onzeker en daarmee is het gebruik van de restwarmte uit de Rotterdamse haven voor 2026 geen realistische optie. Dus: voorlopig geen warmtenet in de Vogelwijk.

Wat kunnen we nu zelf doen? Want niets doen is geen optie!

- Isoleren, isoleren, isoleren! Besparen, besparen, besparen! Denk bijvoorbeeld aan LED-lampen, het beter afstellen van je CV, en energie opwekken door eigen zonnepanelen te plaatsen. Door al deze maatregelen kun je het energielabel van je huis opwaarderen. Meer hierover verderop in de nieuwsbrief. En zijn nog véél meer mogelijkheden om te besparen. Kijk voor meer informatie over dit onderwerp op:
 - onze eigen website www.energiezuinig.vogelwijk.nl
 - de site van GaGoed: <https://www.gagoed.nl/cat/bewoners/>
 - www.duurzaambouwloket.nl.
 - de site <https://www.natuurenmilieu.nl/>, waar je een gratis E-book kunt ontvangen: “Slim besparen in 22 stappen”.
- Totdat er een duurzame warmteoptie in beeld is, is een hybride warmtepomp mogelijk een zinvolle tussenoplossing, dit wordt nog nader onderzocht door de betreffende werkgroep.
- Overstappen op maximaal groen gas (check dat bij de energieleverancier).

Hoe kom ik aan een (energie)label?

Een energielabel laat zien hoe energiezuinig je huis is. Veel huizen hebben nu nog een voorlopig energielabel of een energielabel dat niet meer actueel is. Je kunt je energielabel opzoeken via <https://www.energielabel.nl/woningen/zoek-je-energielabel/>. Het energielabel is na de datum van afgifte maximaal 10 jaar geldig. Heb je je huis in de loop van de tijd energiezuiniger gemaakt, door bijvoorbeeld plaatsing van zonnepanelen, een nieuwe CV-ketel, door betere isolatie of dubbel glas? Dan is het tijd om een nieuw (definitief) energielabel aan te vragen. Je kunt in 2020 vrij eenvoudig en tegen beperkte administratiekosten (circa € 10) een definitief energielabel aanvragen bij de rijksoverheid www.energielabelvoorwoningen.nl. Vanaf 1 januari 2021 gaat dit veranderen en moet je hiervoor een afspraak maken met een energieadviseur, die bij je thuis langskomt voor een inspectie. Kosten gemiddeld € 150 en hoger.

Wat zijn de voordelen van een energielabel?

- Het energielabel kan een gunstig effect hebben op de verkoopprijs van je woning.
- Een groener energielabel (bijvoorbeeld A, B of C) kan de verkoop van je huis versnellen.
- Het energielabel bevat tips over het energiezuiniger maken van je huis. Investeren in energiebesparende maatregelen levert meer wooncomfort en een lagere energierekening op.

Als je extra energiebesparende maatregelen hebt genomen, dan moeten er wel facturen o.i.d. worden meegezonden met de aanvraag. Mocht je deze niet meer hebben, dan bestaat de mogelijkheid om foto's van de energiebesparende ingrepen mee te sturen. Een erkend deskundige controleert vervolgens de gegevens op afstand. Na goedkeuring van de gegevens, ontvang je het definitieve energielabel per e-mail van de Rijksoverheid en vindt de registratie van het definitieve label automatisch plaats.

Kijk voor meer informatie op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/energielabel-woningen-en-gebouwen/>. Op de website van Milieu Centraal kun je hierover ook veel informatie vinden: <https://www.energielabel.nl/>

Verlenging looptijd subsidie provincie Zuid-Holland

Zoals bekend, hebben wij van de provincie een subsidie ontvangen van ruim € 50.000 voor de uitvoering van ons projectplan *Vogelwijk Energiezuinig*. Het gaat om een projectsubsidie van twee jaar voor de periode oktober 2019-oktober 2021, die is verleend in het kader van de subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie.

In verband met allerlei beperkende maatregelen door het coronavirus is *Vogelwijk Energiezuinig* niet goed in staat (geweest) de activiteiten uit te voeren die wij voor ogen hadden. Het ziet er helaas naar uit dat dit zeker het komende half jaar ook niet mogelijk zal zijn. Daarom hebben verlenging van de looptijd aangevraagd tot 1 oktober 2022. We krijgen uiterlijk 12 februari 2021 te horen wat het besluit van de provincie is.

Energie besparen? Ga samen aan de slag!

Wat is ook alweer het idee achter het thema '*samen aan de slag*'?

Samen met je burens of andere wijkgenoten werk je in kleine groepjes (van maximaal 6) aan een onderwerp dat jullie belangstelling heeft en waar je meer over wil weten. Deze groepjes komen tot een gezamenlijke aanpak voor het treffen van energiebesparende maatregelen of onderzoeken de gezamenlijke aanschaf van duurzame materialen of apparatuur. Het resultaat moet overdraagbaar en toepasbaar zijn voor (een deel van de huizen in) de wijk.

Vogelwijk Energiezuinig wil deze werkgroepjes desgewenst en zo mogelijk faciliteren met een inhoudelijk deskundige en een gespreksleider die een en ander kan plannen en organiseren.

We horen graag wat jij voor jouw huis zou willen uitzoeken! Je kunt je hiervoor opgeven via onze website of door middel van een email naar: energiezuinig@vogelwijk.nl.

Samen aan de slag – groene daken in de Vogelwijk?

Na onze oproep is er een themagroepje met veel enthousiasme aan de slag gegaan met groene daken. Aan het woord is Dick de Vos van de Bosuilstraat.

Nu hebben wij al best een groene wijk, maar het kan altijd nog groener. Wij hebben al jaren een groen dak op ons schuurtje. Het oude hout en andere zaken die we nooit gebruiken hebben we er afgehaald en via met subsidie van de gemeente Leiden een sedumdak laten aanleggen. Het lokt insecten en vogels en ziet er nu een stuk gezelliger uit. We overwogen om nu ook een groen dak op een deel van ons huis te leggen (het platte stuk dak tussen de huizen aan de Bosuilstraat in). Dat zal het koeler maken in de zomer en warmer in de winter. Maar ook op schuine daken kun je een sedumdak aanleggen.

In de zomer houdt een groen dak 90% van de warmte tegen. Een begroeid dak wordt niet warmer dan 25°C, terwijl op een bitumen dak de temperatuur kan oplopen tot meer dan 80°C.

Een groen dak heeft nog meer voordelen. Meeuwen broeden graag op grinddaken, maar een groen dak is te nat voor ze. Verder draagt een bij aan schonere lucht en vangt het regenwater op. Daardoor wordt het riool niet overbelast. Alle voor- en nadelen en ervaringen zijn we met een klein werkgroepje allemaal aan het uitzoeken en uitwisselen. We hebben alle vier totaal verschillende huizen en dus daken en met elkaar onderzoeken we de beste opties. In januari komen we erop terug. Dan komt er ook waarschijnlijk weer subsidie voor het aanleggen van een groen dak. Eind december beslist de gemeenteraad erover. (Spoiler alert: het zal wel doorgaan met vermoedelijk 15 euro subsidie per vierkante meter). Meer info op <https://www.groenedakenleiden.nl>

Nog een leuk weetje van de redactie: op de luifels boven de ingang van de portieken aan de IJsvogelhof ligt sinds een paar jaar ook een sedum dakbedekking (met subsidie van de gemeente Leiden). Er waren meerdere redenen voor de aanleg: een groen dak kan meer regenwater opvangen. Extreme neerslag door het veranderend klimaat zorgde er soms voor, dat de luifels overliepen. De tweede reden was een besparing op de onderhoudskosten. En niet onbelangrijk: het ziet er veel aantrekkelijker uit; we hebben er drie minuitjes bijgekregen.

Samen aan de slag - Hybride warmtepomp

Na onze oproep hebben vier bewoners uit de Vogelwijk de handen ineengeslagen om serieus na te denken over de aanschaf van een hybride warmtepomp. Voordeel van zo'n hybride oplossing is dat de CV-ketel gewoon kan blijven hangen. Die kan warm water maken en bij erg koud weer bijspringen; je komt dus zeker niet in de kou te zitten. De warmtepomp verzorgt de verwarming in de rest van het jaar. Dat betekent dat gas wordt bespaard, terwijl je meer elektriciteit gaat gebruiken.

Wij hebben voor de komende weken een aantal afspraken gepland bij mensen die de stap al gemaakt hebben. Daar willen we gaan kijken (hoeveel ruimte neemt de warmtepomp in bijvoorbeeld), luisteren (hoeveel geluid maakt zo'n warmtepomp) en vragen (wat zijn de effecten op gas- en elektriciteitsverbruik). De volgende stap is het opvragen van offertes.

Mocht je zelf ook zo'n stap overwegen: een goede test is de aanvoertemperatuur van je CV te verlagen tot bijvoorbeeld 60 graden. Als je het dan het grootste deel van de winter warm krijgt en je verbruikt meer dan 1250 m³ gas per jaar, dan zou het goed kunnen dat je met de hybride warmtepomp niet alleen gas, maar ook geld bespaart.

Energierkening omlaag?!

Wil je weten hoeveel stroom bepaalde apparaten gebruiken, koude muren opsporen, of wil je het vocht meten op bepaalde plekken? Leen dan een keer de **Energiebox** en ga zelf aan de slag. De Energiebox zit boordevol handige **meetapparatuur** en **isolatiematerialen**, die je hiervoor kunt gebruiken (uiteraard met duidelijke gebruiksaanwijzing). Dit geeft inzicht in de manier waarop je je huis het beste kunt isoleren en energie besparen. De bijgeleverde isolatiematerialen dienen ter inspiratie en als voorbeeld van wat je eventueel zelf kunt kopen.

Er is ook nog een overzicht opgenomen van apparaten en materialen die niet in de box zitten, maar die nuttig kunnen zijn. Ze verhogen het comfort in huis en/of bieden inzicht in het energieverbruik. Je kunt zelf beslissen of je een dergelijk apparaat al dan niet wilt aanschaffen.

Je kunt de Energiebox voor ongeveer 1 week lenen en afhalen bij Gosse Jensma, Vinkenstraat 8. Handig om van tevoren even een mailtje (hetgos68@gmail.com) te sturen, om te voorkomen dat de box al is uitgeleend.

Misschien ben je niet zo handig, of zit je met een aantal vragen, dan is het nu – met de winter in aantocht - een goede tijd om een **Energiebezoek** aan te vragen. Je krijgt dan bezoek van iemand met kennis van zaken, die samen met jullie het stroom- en gasverbruik doorlicht en bespreekt welke mogelijkheden er zijn om te besparen op je energiekosten. Soms kun je met beperkte maatregelen al heel goede resultaten bereiken, terwijl tegelijkertijd het comfort in huis erop vooruitgaat!

Na een mailtje aan energiezuinig@vogelwijk.nl nemen wij contact op voor een afspraak.

Vogelwijk Energiezuinig is en blijft actief! Meedoen?

We zijn vast met velen in de wijk, die graag energiezuiniger willen leven en een lagere energierekening willen hebben. Maar tegelijkertijd merken we ook dat het moeilijk is om wijkgenoten te betrekken en te activeren. Hoe komen we beter met elkaar in contact? Als je een goed idee hebt, of actief wilt meedoen: we horen het graag; je bijdrage wordt zeer gewaardeerd! Je kunt je aanmelden via: energiezuinig@vogelwijk.nl

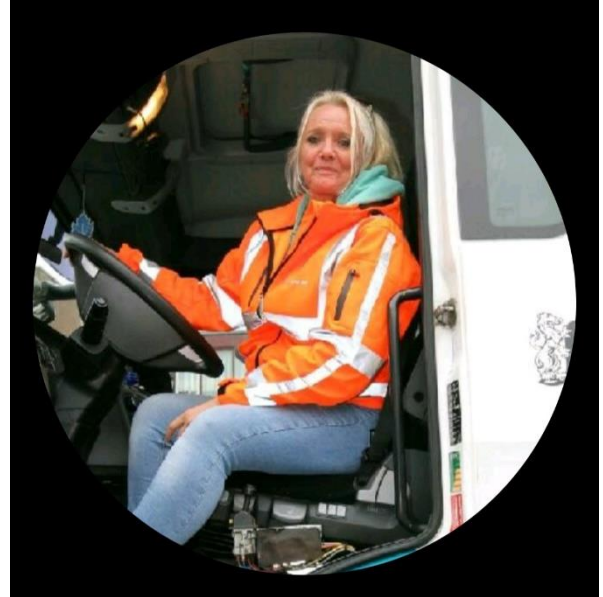
Omgevingsmanager

Tamara Weber

Mijn naam is Tamara Weber en werk nu ruim een maand als projectondersteuner/omgevingsmanager voor de gemeente Leiden.

In de vorige editie van de Praatvogel heeft David van Zanten, de projectmanager van het project 'Rioolvervangings en herinrichting openbare ruimte Vogelwijk en Raadsherenbuurt', zich aan u voorgesteld en de plannen voor de wijk toegelicht.

Ik ga David en de rest van het team daarin ondersteunen en zal als omgevingsmanager het contactpersoon zijn voor de bewoners en belanghebbenden. Al uw vragen of ideeën worden met het hele team besproken en waar mogelijk toegepast binnen het ontwerp. Het mooie van de gemeente Leiden is dat bewoners vanaf het schetsontwerp al bij de plannen worden betrokken. Het is fijn om te zien dat u daar in de eerste participatieronde het afgelopen jaar goed gebruik van hebt gemaakt.

Ik werk bijna 20 jaar in de GWW sector (grond, weg en wegenbouw) en de laatste jaren als omgevingsmanager voor een Haagsche aannemer, die gespecialiseerd is in riolerings- en bestratingswerkzaamheden. Hier is mijn passie voor het werk dan ook geboren.

Ik heb al aan meerdere grote projecten in Den Haag gewerkt. Dit waren allemaal projecten in de uitvoering, dus tijdens het leggen van het nieuwe riool en het aanbrengen van de bestrating. Het is mijn ervaring dat bewoners er van tevoren best tegenop kunnen zien. Maar als het werk klaar is, zijn de bewoners vaak erg blij met het resultaat. Ik zeg altijd: leuker kunnen we het niet maken, wel mooier.

Het is mijn taak om u hierin straks te begeleiden. Het werken aan de opdrachtgeverskant, de gemeente Leiden, is voor mij nieuw, net als de omgeving Leiden. Wilt u mij helpen Leiden te leren kennen, dan help ik u verder met al uw vragen en of zorgen. Vanwege Corona zal veel van de communicatie digitaal verlopen. Voor bewoners die geen computer hebben, ben ik ook telefonisch bereikbaar via 14071 of stel uw vraag via het contactformulier op de website van de gemeente. Wilt u meer weten over het project? Kijk dan op: www.leiden.nl/vogelwijkraadsherenbuurt

Tot ziens in de Vogelwijk!

Circulair Warenhuis

Cees Meijer

Wat doe je met drie miljoen kilo aan materialen die er jaarlijks naar de kringloopwinkel Het Warenhuis in Leiden wordt gebracht. Ongeveer 35% wordt verkocht, maar een aanzienlijk deel wordt afgevoerd als afval. En dat is jammer zegt Michael Spierenburg, coördinator Duurzaamheid van het nieuwe Circulair Warenhuis in een voormalige kas op het terrein van de DZB aan de Nachtegaallaan 41 in Leiden.

We moeten veel meer doen met reststromen. Vooral omdat we duurzamer met de spullen kunnen omgaan, maar het verwerken van afval kost ook geld. Dat is ook de reden dat het Circulair Warenhuis is gestart. Aanvankelijk aan de Haarlemmerstraat, waar het warenhuis een ambachtelijke werkplaats met winkel had. Maar dat pand had lekkages en heel veel achterstallig onderhoud en was duur. Daarom is de huur daar opgezegd en is het warenhuis sinds november aan de Nachtegaallaan gevestigd. Daar komen nu duurzaamheid en sociale werkgelegenheid samen. *“De kringloopmarkt gaat veranderen”,* zegt Michael. *“Je ziet zelfs dat Ikea gebruikte spullen terugneemt.”*

Coördinator Duurzaamheid Michael Spierenburg

De winkel is tegelijk een expositieruimte

Als je de kas aan de Nachtegaallaan binnenstapt, heb je niet meteen het idee dat je in een winkel bent. Het lijkt meer een expositieruimte en het is ook voor een deel een galerie. Er zijn vier ontwerpers gevraagd wat er met het restmateriaal kan worden gedaan om het een tweede leven te geven. Daaruit zijn prototypes van verschillende producten ontwikkeld, die geproduceerd kunnen worden door de medewerkers in de werkplaatsen van het Kringloopbedrijf: bijvoorbeeld in het naaiatelier en de houtwerkplaats. Dat heeft niet alleen mooie producten opgeleverd, maar tegelijk wordt daarmee ook verteld hoe we duurzamer met onze consumptiegoederen kunnen omgaan. En daarvoor moeten we ook vaste denkpatronen loslaten, blijkt wel als je de mooie spullen ziet die je in het Circulair Warenhuis kunt kopen.

Het concept is in mei van dit jaar, samen met het Kringloopbedrijf, bedacht door Popma ter Steege Architecten, die vooral ontwerpen maken voor circulair bouwen. Zij hebben vervolgens Buro Bordo en Raw Color benaderd om hierin samen op te trekken. Er ligt nu een concept waar de komende jaren op doorgebouwd kan worden. In de winkel vind je verschillende producten van Nederlandse ontwerpers die op

een verrassende manier zijn hergebruikt. Daarvoor is ook inspiratie opgedaan in verschillende Leidse musea, zoals bij Volkenkunde. Door afval te beschouwen als materiaal voor potentieel hergebruik en goed na te denken over nieuwe ontwerpen die ermee gemaakt kunnen worden, wordt de waarde van de materialen beter benut en wordt de milieu-impact verkleind. En dat kan van alles zijn, afgeschreven elektronica, oude CD's, wollen dekens, oud meubilair, serviesgoed, glaswerk en weesfietsen. Dat allemaal krijgt een nieuwe en vaak verrassende bestemming. Bijvoorbeeld de prachtige kasten, bars en tafels van stroken afvalhout, die je straks onder meer in de bibliotheken van BplusC kunt vinden. En wil je zelf de handen uit de mouwen steken? Op termijn gaat het Circulair Warenhuis ook workshops en bedrijfsuitje organiseren.

Kom beslist eens langs

Michael Spierenburg is heel blij dat ze op de Nachtegaallaan terecht konden toen ze uit de Haarlemmerstraat vertrokken. Het is een prachtige locatie met heel veel mogelijkheden. Je moet uiteraard regelmatig even komen kijken en ook het enthousiaste verhaal van Michael horen. Helaas kun je nu door de maatregelen rond de bestrijding van het coronavirus niet zomaar binnenlopen en moet je een afspraak maken. Maar laat je dat niet weerhouden. Kijk op:

<https://www.circulairwarenhuis.nl/afspraak/>

Het Circulair Warenhuis is mede mogelijk gemaakt door Fonds 1818, Stichting Stokroos en het Nivelleringsfonds Creatieve Industrie.

Vinken Vangen

Dick de Vos

Nederlandse uitdrukkingen

Ter voorbereiding van een nieuw boek bezocht ik het vogelringstation in Meijndel, het oudste ringstation van Nederland (1928). Het ringstation ligt verstopt in de duinen en is de voortzetting van de vroegere vinkenbaan in Wassenaar. Het vangen van vinken was een hele cultuur. Niet echt een volkssport, maar eerder een sport voor vermogende heren uit Den Haag: artsen, advocaten, en andere notabelen. Vooral in de trektijd ving men duizenden vogels die eindigden als kooivogeltje, de pan of op de hoed van echtgenotes. De regering gaf er zelfs 'vinkenvrij' voor - een soort reces om in het najaar vogels te kunnen vangen.

In 1912 werd de Vogelwet ingevoerd, die het vangen van vogels verbood. Een aantal vinkers werd toen ringer, zodat ze konden doorgaan met hun hobby. Aanvankelijk bleven de notabelen vinken vangen, maar de arbeiders deden het werk. Ze haalden de vogels uit de netten en gaven die door een luikje aan de notabelen. Tijdens de Duitse bezetting werd op de plek van de vinkenbaan in Wassenaar de Atlantikwall gebouwd. Nazi-Duitsland bouwde die linie tijdens de Tweede Wereldoorlog tussen 1942 en 1945 om een geallieerde invasie van het West-Europese vasteland vanuit zee onmogelijk te maken.

Na de Tweede Wereldoorlog werd het ringstation op de huidige plek herbouwd. In het ringstation zag ik nog een aantal vogelkooitjes, overblijfselen uit die tijd. Daarin zaten de lokvogels, die de trekvogels moesten lokken naar de vinkenbaan. Om de vinkenbaan stonden zogeheten **lurven**, de stokken waarin het mistnet, ofwel het 'touw' vastzat. De heren zaten dus binnen **op het vinkentouw**, dat wil zeggen ongeduldig te wachten tot er vogels kwamen. Als er voldoende vogels waren neergestreken kon je **je slag slaan**, dus aan het touw trekken, waarna het touw over de baan werd geworpen. Zo werden de vogels **bij de lurven** gegrepen. Niet alle trekvogels konden worden gevangen natuurlijk, maar **beter één vogel in de hand dan tien in de lucht**. De vinkenbanen zijn verdwenen, maar een groot aantal uitdrukkingen en gezegden zijn gebleven.

Vreemde Vogels

Cees Meijer

Bij de uitbreidingen van de stad krijgen de straten vanaf ongeveer 1920 groepsbenamingen die aansluiten op een bepaald thema. Voor de straatnamen van de Vogelwijk werd oorspronkelijk voor de namen van inheemse zangvogels gekozen. Dat deze opzet op enig moment werd losgelaten, blijkt wel uit de namen Bosuilstraat, IJsvogelhof en Groene Spechthof. Van de Bosuilstraat is bekend dat de gemeente eigenlijk had bedacht dat deze de Wielewaalstraat zou gaan heten. De bewoners waren het daar niet mee eens en stelden de naam Bosuilstraat voor, omdat deze uil wel eens in de wijk werd gesignaleerd.

De Nachtegaallaan heette oorspronkelijk Ajaxlaan, naar een Leidse voetbal- en cricketvereniging. Na de verhuizing van Ajax naar Oegstgeest wilde de gemeente die naam kennelijk ook niet behouden en werd het Nachtegaallaan, naar een uitgesproken zangvogel. Ik denk dat ik daar wel blij mee ben....

De blauwe vogel

De blauwe vogel is ook geen zangvogel, maar een tortelduif. De naam Blauwe Vogelweg heeft een directe relatie met de mytylschool De Thermiek die daar is gevestigd. De Blauwe Vogel is genoemd naar een vogel in een sprookje van Maurice Maeterlinck, L'Oiseau Bleu. Het verhaal gaat over twee arme houthakkerskinderen, Tylyl en Mytyl die bezoek krijgen van fee Berylune die hen opdraagt de Blauwe Vogel te vinden voor haar dochtertje, dat ernstig ziek is en gelukkig wil zijn. Na een lange zoektocht met veel belevenissen ontdekt Tylyl dat zijn eigen tortelduif blauw is en geeft deze aan de fee. Het dochtertje geneest miraculeus nadat ze de duif in ontvangst genomen heeft.

Het verhaal zit vol symboliek. Maeterlinck noemde zijn sprookje "een zoektocht naar het geluk". Dat geluk wordt gesymboliseerd door de Blauwe Vogel. Door hem weg te geven wordt Tylyl gelukkiger: Je kunt je blindstaren op wat je allemaal niet hebt in je leven, pas als je alles in een breder perspectief gaat zien en weet wat er in de wereld omgaat, kun je de kleine dingen in je directe omgeving zien en misschien waarderen.

Een Mytylschool is net als een Tylytschool een aangepaste school voor kinderen met een handicap. De namen Mytyl en Tylyl zijn soortnamen geworden voor lichamelijk en meervoudig gehandicapte leerlingen.

De Hofjes pre-Reformatie, Deel II

Theo Gijzenij

Dit is het tweede deel van een artikel over hofjes voor de reformatie. In de komende Praatvogels zijn de vervolgen te lezen over deze woongemeenschappen. De voetnoten kunt u opvragen bij de redactie.

Elk hofje had een toegangspoort met daarboven meestal de regentenkamer waar de regenten vergaderden. Voor het hele hofje was er een centrale wc, al is dat wel een erg mooi woord voor wat het in werkelijkheid was, verder een centrale tuin of ruimte voor bijvoorbeeld het drogen van de was. Daar stond dan ook de pomp. Tenslotte was er, ergens binnen, meestal een centrale ruimte voor ham-, spek- en turfopslag geregeld.

Een nieuwe bewoner hoefde geen inleg- of entreegeld te betalen, het was gratis en voor de rest van je leven. Ook gratis waren de 'preuven' die de bewoners wekelijks kregen zoals o.a. brood, bier (water was vaak niet te drinken) en 's winters bijvoorbeeld turf om te stoken. Vaak was er ook sprake van jaarlijkse preuven, bijvoorbeeld een nieuw hemd of een paar schoenen. Al deze preuven werden gratis door de stichter, en later door de regenten aan de bewoners uitgereikt. Dat kon zeker in begin vrij gemakkelijk omdat de stichter meer aan inkomsten uit verpachting van landerijen en huur uit gebouwen en panden kreeg, dan hij voor zichzelf nodig had, en dat overschot kwam aan het hofje ten goede. Elk hofje had ook z'n eigen Huishoudelijk Reglement, daar stonden vaak wel heel erg strenge regels in, zo streng dat je je kunt afvragen hoe sociaal zo'n hofje eigenlijk was, in ieder geval heel anders dan hoe wij daar nu tegenaan zouden kijken.

Een paar voorbeelden. Zonder pardon kon je vaak reglementair uit het hofje worden verwijderd wegens: kijven, dronkenschap, ruzie maken, vloeken, bedelen, aanranding, godslastering en diefstal. Maar ook kreupelen, blinden en mensen met enig lichamelijk of geestelijk gebrek waren doorgaans niet welkom, een bochel was vaak al te erg om toegelaten te worden! Om nog maar te zwijgen over criminelen en vandalen.

Vaak gold een minimum leeftijd van boven Abraham of Sara gezien te hebben, en soms nog iets ouder, wat in die tijd, volgens het CBS best oud was. Bij die eerste hofjes waren natuurlijk ook aanhangers van andere geloven niet welkom.

Soms moest de vrouw na het overlijden van haar man het hofje verlaten, in een enkel geval zelfs binnen een paar dagen. De man daarentegen hoefde zijn hofje niet te verlaten na het overlijden van zijn vrouw, maar hertrouwen mocht hij dan weer niet. Kinderen werden sowieso niet als medebewoner geaccepteerd. Nog een sociaal discutabele huishoudelijke regel: na het overlijden van een bewoner verviel vaak de inboedel geheel of gedeeltelijk vaak aan het hofje.

Jeruzalemhof

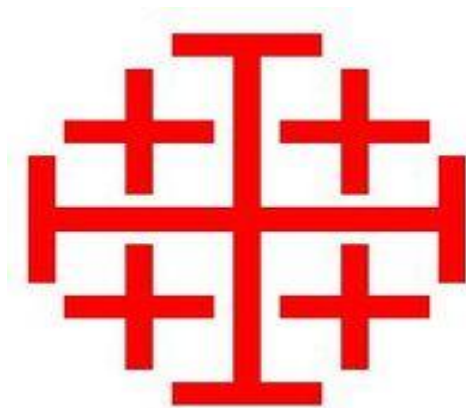
Ons alleroudste hofje hier in Leiden is het Jeruzalemhofje en is gesticht in 1467 door Wouter IJsbrandszoon, toen hij terugkwam van zijn pelgrimage naar Jeruzalem. De ingang ligt nu aan de Kaiserstraat voorheen de Cellebroersgracht.

Dit hofje bestond uit dertien woninkjes, gesticht ter ere van God ,en bestemd voor dertien arme mannen, die:

'eerlic zyn, ende goede syn
vergaen'.

Echtgenotes mochten meewonen maar moesten vertrekken als de man kwam te overlijden. Het was het eerste hofje in de Nederlanden dat eigenlijk alleen voor mannen was bestemd. Het Jeruzalem was ook één van de twee hofjes in Leiden dat een eigen kapel met altaar had, met toestemming van de parochie van de St. Pieterskerk. Helaas wisten de beeldenstormers ook van het bestaan van dit altaar af, dus dat werd in augustus 1566 kort en klein geslagen. Wat te doen met een lege kapel? Dan maar verhuren, levert het tenminste nog wat aan huur op; in volgorde: als kerk voor de Lutheranen, en de Pilgrims, als schermeschool, als Lutherse kerk, als Engelse kerk, als gildehuis van de bierdragers en tot slot als pakhuis. Uiteindelijk is de kapel gesloopt in 1887.

Het Jeruzalem Kruis (Wikipedia.nl)

Veel sfeer geeft dit hofje helaas niet meer na een renovatie in 1936 . Als u een bezoek gaat brengen aan ons oudste hofje, let dan op dat u inderdaad in het Jeruzalem staat of wandelt, want het ligt in een min of meer open verbinding met het Annahofje en het Bethaniënhofje.

Wist u dat...

- ❖ een mens met traplopen ongeveer 10 calorieën per 1 minuut verbrandt? En dat mensen met wat meer vet op de botten zelfs nog meer calorieën kwijtraken met traplopen omdat ze extra gewicht naar boven moeten dragen?
- ❖ 15 minuten traplopen (trap óp) overeenkomt met 30 minuten hardlopen?
- ❖ de gemeente Leiden jaarlijks 3,8 miljoen euro betaalt aan de ontwikkeling en het beheer van het Leiden BioScience Park? Maar dat het BioScience Park op zijn beurt elk jaar dik 8 miljoen euro betaalt aan gemeentelijke kosten, zoals OZB?
- ❖ het BioScience Park veel banen en miljoenen euro's oplevert in onze regio?
- ❖ viltstiftvlekken goed zijn te verwijderen met tandpasta?
- ❖ de Leidse Hout de enige plek in Leiden is waar de rosse vleermuis te zien is? En dat deze vleermuissoort zich overdag verschanst heeft in holle bomen, boomspletten en achter loszittende schors?
- ❖ de voorjaarsstrek van de padden meestal begint in de loop van februari wanneer de padden vanuit hun winterverblijfplaats (in tuinen, bosjes of steenhopen) naar het paaiwater gaan waar ze zelf uit het ei zijn gekomen?
- ❖ er nog véél meer interessante dierenweetjes staan in het boekje Dieren in de Leidse Hout dat in het voorjaar van 2021 uitkomt?
- ❖ de Gorlaeus Hoogbouw met zijn tien verdiepingen 50 jaar lang een thuishaven was voor chemici, natuurkundigen en farmacologen?
- ❖ daarvan nu een geraamte van de onderste stalen lagen is blijven liggen waarop een nieuwe, groene stek wordt gemaakt, met onderin fietsparkeerplaatsen en op de eerste verdieping een sfeervolle daktuin?
- ❖ in het hart van het BioScience Park een Campusplein wordt gemaakt voor studenten en medewerkers, maar ook voor omwonenden, en dat er van alles zal plaatsvinden zoals een festival, een openluchtbioscoop of een yogaclinic?
- ❖ velours kleding wordt opgefrist wanneer het wordt afgewreven met een doek met wat kookvocht van zuurkool?
- ❖ we tijdens de thuiswerkperiodes gemiddeld, per persoon per dag, 24 meer velletjes wc-papier thuis gebruiken?
- ❖ we in het kleinste kamertje maar het beste kunnen vegen met gerecycled papier?

- ❖ onderzoekers van het LUMC wetenschappelijk hebben vastgesteld dat carnaval 2020 heeft geleid tot een flinke toename in COVID-19-gevallen in carnavalsregio's? En dat we dat allang hadden vermoed?
- ❖ dezelfde wetenschappers daarnaast vaststelden dat carnaval een jaar daarvoor eveneens uitdraaide op een forse toename in het aantal griepgevallen?
- ❖ carnaval dus een behoorlijk intiem, besmettingsfeestje is?
- ❖ we de tuin beter pas in het voorjaar kunnen opruimen en dus niet nu winterklaar moeten maken? Omdat dode stengels, gevallen bladeren en uitgebloeide bloemen van bijvoorbeeld de hortensia een rijke voedselbron zijn voor mussen en vinken?
- ❖ vogels, in de winter, een flink deel van hun eigen gewicht verliezen en ze zeer geholpen zijn met nestkastjes (mezen en spechten), en ook met dichte klimop of groenblijvende struiken in de tuin?
- ❖ vogels blij zijn met wat pindakaas – ongeacht of dat in een mooi potje is opgehangen of op een boomstam is gesmeerd?
- ❖ een goede dak- en muurisolatie niet alleen in de winter de warmte binnen houdt, maar ook ervoor zorgt dat het 's zomers binnen lekker koel blijft?
- ❖ in het LUMC wel 250 vrijwilligers actief zijn? In de kinderopvang, in de huiskamers van verpleegafdelingen, bij de zondagse viering, bij Studio KidzFlitz, als gastheer- of vrouw in de Ronald McDonald Huiskamer of als begeleider van patiënten.
- ❖ veel sneeuw en ijs in januari een goed jaar voorspellen? Is januari daarentegen vochtig en koud, dan is het voorjaar droog en grimmig.
- ❖ als de Kerstman bij alle huizen ter wereld op kerstavond kerstcadeautjes gaat afleveren, hij 822 huizen per seconde moet afwerken - met een snelheid van 1046 km per seconde?
- ❖ de 9 rendieren die de slee van de Kerstman trekken voor het eerst in een boekje werden genoemd in 1821 (getiteld "A New Year's Present")?
- ❖ En dat de moeder van die auteur waarschijnlijk een Sami was, een eeuwenoud volk dat in Lapland woont, die haar zoon had verteld over deze sterke trekdieren en dat die zelfs konden vliegen?
- ❖ de redactie iedereen een warme Kerst een positief maar wel Coronavrij Nieuwjaar toewenst?

Agenda

- ❖ 12 April Deadline Praatvogel
- ❖ De jaarlijkse ALV van het wijkcomité zal naar alle waarschijnlijkheid digitaal worden georganiseerd in het voorjaar. U krijgt hier nader bericht over.

Heeft u burenhulp nodig? Mail naar:
vogelnetwerk@vogelwijk.nl

Praatvogel Poëzie

Kerstnacht 1

*Kerstnacht - het woord is als een lafenis,
een koele sneeuw, glanzend onder het zachte
stralen der sterren - op de landen is
het weerloos stil, een ongerept verwachten.*

*Kerstnacht - het eenzaam zwerven der gedachten
rondom het oud verhaal, het nimmer uit te spreken
verlangen naar het helder zingen in de nacht en
het opgaan van de ster, een lichtend teken.*

*Kerstnacht - het sneeuwt op uw geschonden aarde,
dun en verstuivend dekt een huivering
van ijle val, een lichte zuivering
het vragen, dat wij stil bewaarden.*

© **Ida Gerhardt uit 'Verzamelde gedichten', 2005**

